

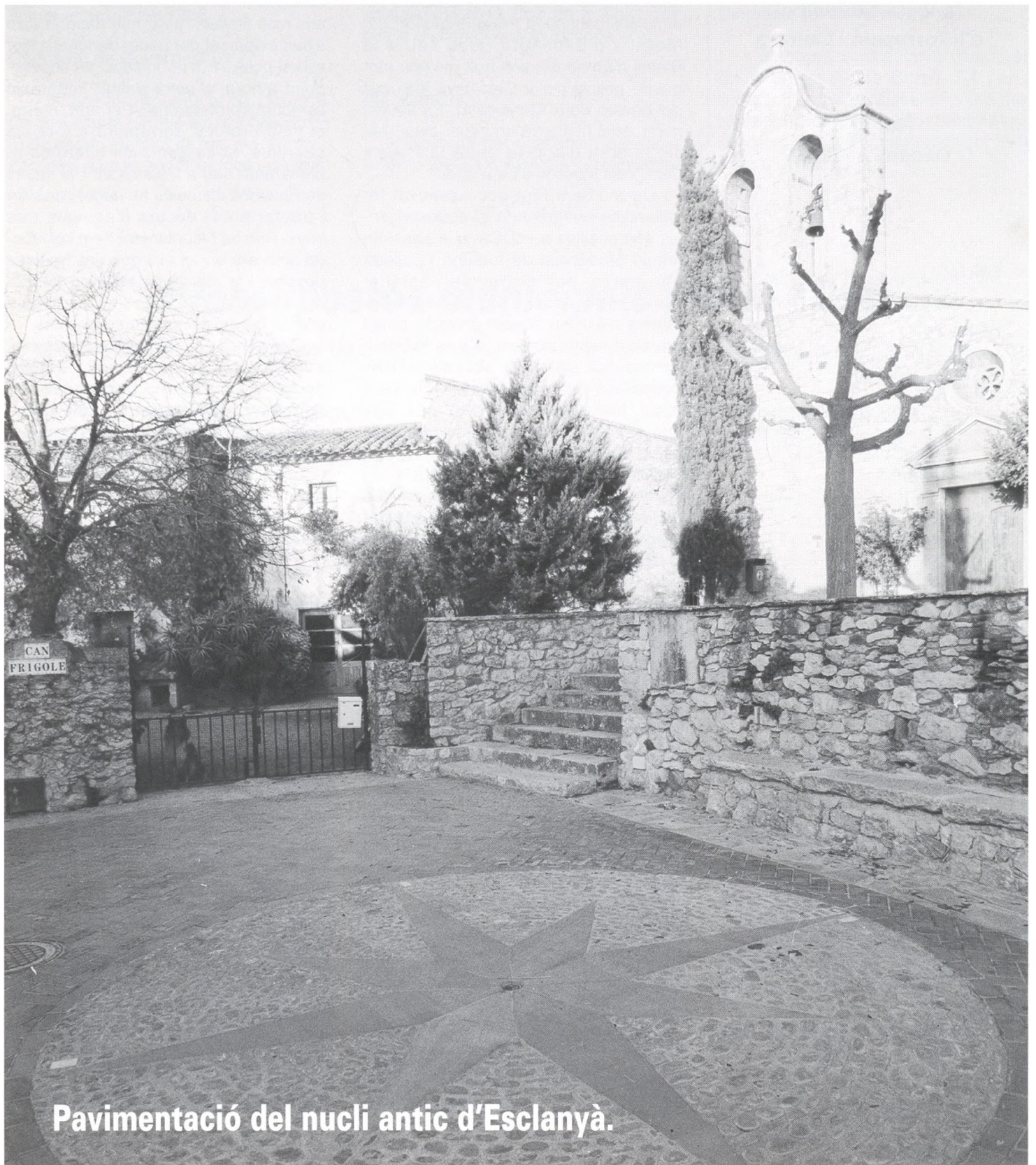
ES PEDRIS LLARG

Núm. 42
Desembre
1997

Revista Municipal d'Informació i Cultura

BEGUR/ESCLANYÀ

Pavimentació del nucli antic d'Esclanyà.

Revista Municipal
d'Informació i Cultura

Núm. 42
Desembre 1997

* * *

Edició:

Ajuntament de Begur

Redacció:

Arxiu Històric Municipal

Impressió:

Impremta Palé, SAL
Clavé, 35 - Palafrugell

Dipòsit legal:

Gi - 802 - 1987

* * *

Els conceptes i les opinions sostinguts en els articles signats que apareixen en **ES PEDRÍS LLARG** no representen necessàriament l'opinió d'aquesta revista.

Recordem que les pàgines d'**ES PEDRÍS LLARG** són obertes a tothom. Qualsevol persona que vulgui emetre llur opinió o col·laborar en la revista ha de lliurar els originals a la Redacció, fent-hi constar les seves dades personals i el seu telèfon, sense que això suposi cap compromís de publicació dels articles que no s'hagin sol·licitat expressament.

Alcaldia

Acomiadament al cos de la Guàrdia Civil

El 6 de novembre d'enguany es va produir un fet important a Begur malgrat que va passar desapercebut per a molts begurencs: el tancament de la caserna-quarter de la Guàrdia Civil. Aquest tancament amb el corresponent trasllat dels membres que hi havia destinats i el desplegament de la Policia Autònoma, Mossos d'Esquadra, amb seu a la Bisbal d'Empordà, són fruit del nou model de policia per a Catalunya impulsat pel govern de la Generalitat. En aquest nou model hi jugarà un paper clau i bàsic el grau d'entesa entre la Policia Local i els Mossos d'Esquadra.

De moment fóra poc assenyat fer valoracions referents a si aquests canvis són positius o no. Cal que passi un temps prudencial de rotatge i posada en marxa per poder fer balanç. Personalment crec i tinc plenes esperances d'èxit en aquest projecte basat en el desplegament d'una Policia Autònoma equipada amb els mitjans necessaris per a desenvolupar la seva tasca, però alhora considero més lògic que sigui una policia civil la que vetlli per la seguretat dels ciutadans.

Tot i estant d'acord amb aquestes novetats, i amb el ple convenciment que donaran un bon resultat, vull aprofitar aquest editorial per agrair al cos de la Guàrdia Civil els serveis prestats, la se-

va col·laboració i la seva voluntat d'entesa durant aquests gairebé tres anys que fa que estic a l'Alcaldia de Begur. Cal tenir en compte que darrerament han hagut de treballar amb uns mitjans i uns recursos molt limitats, però que malgrat això s'han esmerçat per poder donar el millor servei possible a la població tot aconseguint alhora la seva pròpia integració personal i professional. Per tant, doncs, el més profund agraïment a tots els guàrdies, al sergent, als diferents tinentes amb seu a Palafrugell i al capità de Palamós als quals he pogut conèixer i tractar en el decurs d'aquests tres anys. Des de l'Ajuntament hem col·laborat amb ells en tot allò que ens ha estat possible i la relació ha estat en tot moment molt cordial. Desitjo que tinguin sort en les seves noves destinacions.

Tornem a ser al mes de desembre, s'acaba l'any i arriben de nou les festes de Nadal. **A tots els begurencs, en nom meu, dels regidors i dels treballadors de l'Ajuntament, us desitgem que passeu unes entranyables festes i que el 1998 ens porti salut i prosperitat.**

Carles Arnau
L'alcalde

ATENCIÓ AL PÚBLIC DE L'ALCALDIA I REGIDORIES

Alcaldia: **Carles Arnau**
Governació/Comerç/Turisme
De dilluns a divendres, matins de 9 a 2

Regidoria d'Hisenda i Urbanisme
Joan Català
De dilluns a divendres, matins de 10 a 2
Dilluns tarda, de 6 a 8 (Esclanyà)

Regidoria d'Esports, Joventut i Festes
Francisco Vadillo
Dimarts tarda, de 6 a 2/4 de 8

Regidoria d'Obres, Serveis i Medi Ambient
Lluís Marquès
De dilluns a divendres, migdies d'1 a 2/4 de 3

Regidoria d'Ensenyament i Cultura
Mariancel·la Clavell
De dilluns a dijous, migdies de 12 a 2/4 de 2

Regidoria de Sanitat i Serveis Socials
Montserrat Corredor
Dimarts tarda, de 5 a 2/4 de 7
Dijous tarda, de 4 a 6 (Esclanyà)

Seguretat

POLICIA LOCAL 62 42 00
(908) 43 05 33

MOSSOS
D'ESQUADRA 088

Extracte d'acords

Ple 19/08/97

• S'aproven per unanimitat el canvi de sistema d'actuació i la reparcel·lació econòmica de la SUA 63.1-Residencial Begur.

L'esmentada aprovació permetrà executar les obres d'urbanització del sector durant el darrer trimestre d'enguany i el primer trimestre del 1998.

Comissió de Govern 02/09/97

• S'acorda requerir el Sr. Alberto Garrofé Pardo perquè atorgui l'escriptura de cessió gratuïta de tots els terrenys destinats a vials, zones verdes i equipa-

ments de la Urb. Residencial Begur-Polígons 1 i 2 en compliment de les determinacions del Pla Parcial que executava el sector.

Comissió de Govern 23/09/97

• S'acorda l'aprovació inicial del canvi de sistema d'actuació del Pla Parcial d'Ordenació S-17 Font de la Salut que passa de compensació a cooperació.

Ple 30/09/97

• S'acorda per unanimitat adjudicar a l'empresa COMAPA SA -guanyadora

amb millor puntuació en el concurs públic convocat- les obres de remodelació del nucli antic de Begur - 3a Fase (carrers Pi i Ralló, Forgas i Elias i la Plaça Pella i Forgas).

Els treballs, iniciats a primers de novembre, es preveuen acabar el mes de març de l'any vinent.

Comissió de Govern 04/11/97

• S'acorda contractar a l'empresa Enllumenats Costa Brava, SA per a l'arranjament de l'enllumenat públic dels carrers Farmacèutic Mató, Sant Antoni, Metge Pi, el veïnat Les Arenes i el Nucli Antic d'Esclanyà.

Pressupostos municipals per al 1998

El Ple de l'Ajuntament de Begur del dia 21/10/97 va aprovar per majoria el Pressupost General de la Corporació per a l'any 1998.

AJUNTAMENT DE BEGUR DESPESES

CAP.	DESCRIPCIÓ	PESETES
1	Despeses de personal	200.598.300
2	Despeses en béns corrents i serveis	240.531.043
3	Despeses financeres	25.300.000
4	Transferències corrents	54.445.000
6	Inversions reals	100.028.657
7	Transferències de capital	0
8	Actius financers	0
9	Passius financers	42.500.000
TOTAL		663.403.000

AJUNTAMENT DE BEGUR INGRESSOS

CAP.	DESCRIPCIÓ	PESETES
1	Impostos directes	321.500.000
2	Impostos indirectes	10.000.000
3	Taxes i altres ingressos	178.903.000
4	Transferències corrents	66.100.000
5	Ingressos patrimonials	1.900.000
6	Alienació d'inversions reals	20.000.000
7	Transferències de capital	0
8	Actius financers	0
9	Passius financers	65.000.000
TOTAL		663.403.000

L'Equip de Govern es marca 4 objectius en la gestió pressupostària de l'any vinent:

1. CONTROL ESTRICTE DE LA DESPESA

Partint de:

1.A) Dissolució del Patronat d'Esports i trasllat de llurs funcions a la Regidoria d'Esports amb control pressupostari des dels Serveis Econòmics.

1.B) Control amb partides pressupostàries de la despesa del Patronat de Turisme i la Brigada Municipal d'Obres i Manteniment sota la supervisió de l'Alcaldia i la Regidoria d'Obres.

2. INVERSIONS 1998: 100 MILIONS

Les inversions previstes més importants són:

- Remodelació Nucli Antic - 3a Fase19.760.394
- Arranjament de carrers12.500.000
- Sanitaris i serveis a Sa Riera11.000.000
- Vial Sant Josep - Esclanyà10.000.000
- Ampliació vestidors camp de futbol7.000.000
- Millora infraestructures Esclanyà6.000.000
- Oficina de Turisme4.500.000

3. CONTROL DE L'ENDEUTAMENT

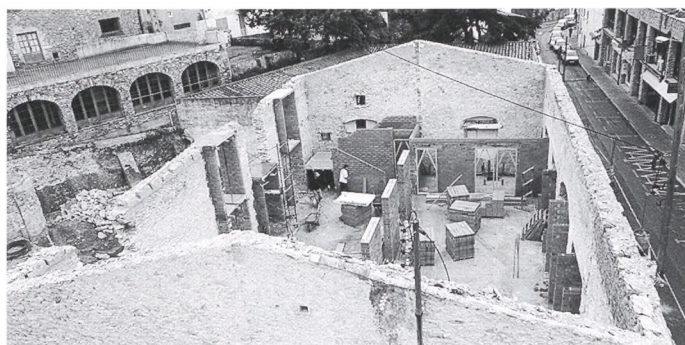
L'Equip de Govern s'ha marcat la fita permanent en el present mandat municipal de retallar l'endeutament heretat l'any 1995 (Endeutament any 95: 11,6%/Endeutament any 97: 10,6%). Aquesta tendència a la baixa és possible gràcies a l'èxit en el treball d'obtenció de subvencions i a la baixada continuada dels tipus d'interès.

4. MANTENIMENT I MILLORA DE TOTS ELS SERVEIS MUNICIPALS

JOAN CATALÀ i PAGÈS
Regidor d'Hisenda

La Cooperativa

S'han iniciat les obres de construcció del Casal d'Avis a l'antic edifici de la Cooperativa. El projecte preveu la finalització de les obres abans de l'estiu. És per això que està previst poder fer la inauguració d'aquest equipament tan important i necessari per a la gent gran de Begur el proper mes de juny. Porta a terme les obres l'empresa "Construcciones y Obras Freitas, SL", guanyadora del concurs públic convocat amb aquesta finalitat.

Registre civil

Naixements en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01.07.97 i el 30.09.97

DATA	NADÓ	FILL DE:	
06-07-1997	SIMÓ RUIZ VERA	Rafael RUIZ GARCÍA	Elena VERA RODERO
01-08-1997	CLÀUDIA MARTÍN COSTA	Pedro MARTÍN LLAMAS	Eva María COSTA LOZANO
05-08-1997	KHALIL LAAROUSSI	Abdelkarim LAAROUSSI	Gundhilde TERNES
16-08-1997	CRISTIAN CRUZ HERNÁNDEZ	Francisco José CRUZ CRUZ	Mónica HERNÁNDEZ JUNCÀ
25-08-1997	JOEL PÉREZ VALENCIA	Agustín PÉREZ PÉREZ	Trinidad VALENCIA GARCÍA
27-08-1997	JABER TARIFIT	Abdeslam TARIFIT	Rahma EL KOUHLI
01-09-1997	JORDI GONZÁLEZ DUQUE	Salvador GONZÁLEZ GIL	María del Mar DUQUE DELGADO
01-09-1997	BORJA OSORIO DÍEZ	José OSORIO FUENTES	María Elena DÍEZ SANTAMARÍA
09-09-1997	ENRIC REY SALGUERO	Pedro Jesús REY PÉREZ	María Amparo SALGUERO MORENO
20-09-1997	CARLA HERRERA OSUNA	Juan Carlos HERRERA VÁQUEZ	Concepción OSUNA BERMÚDEZ
22-09-1997	JUAN JOSÉ ESCAMILLA REQUENA	José ESCAMILLA HERNÁNDEZ	María del Pilar REQUENA ROMERO

Casaments celebrats en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01.07.97 i el 30.09.97

NOM DEL NUVI	NOM DE LA NÚVIA	DATA CASAMENT
FRANCISCO ESCUDERO RIBOT (Barcelona)	TERESA TORRAS ARRUGA (Barcelona)	11-07-1997
LUIS DE VALLESCAR PIÑANA (Barcelona)	CLAUDIA MONJE ROJAS (Barcelona)	12-07-1997
JORDI FERNÁNDEZ BACHERO (Barcelona)	MARTA COSTA LAHUERTA (Barcelona)	17-07-1997
ANTONIO MARTÍNEZ MARTÍNEZ (Calonge)	SÍLVIA ROMERO DELGADO (Begur)	13-09-1997

Defuncions i enterraments en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'01.07.97 i el 30.09.97

NOM	DATA	MUNICIPI DE L'ÒBIT
IGOR JOSEF JANSEN	04-08-97	BEGUR
DOLORES RUBAU DALMAU	14-08-97	ESCLANYÀ-BEGUR
MARIA JOSEFA FERRER CARRER	03-09-97	BEGUR
CONCEPCIÓ PI PRATS	06-09-97	PALAFRUGELL
RICARDO BALIL FONT	24-09-97	BARCELONA
MARIA ANTONIA MARQUÉS REGENCÓS	25-09-97	BEGUR

Esclanyà

Viatge a Andalusia (Pozo Alcón - Jaén)

Jardins del Generalife (Granada).

Andalusia amb l'objectiu d'assistir a la "Feria y Fiestas de Santa Ana" a la vila de Pozo Alcón (Jaén).

Enguany es van visitar les poblacions de Cuevas del Campo i Huéscar, així com l'Alhambra i la Cartoixa de Granada i el Parc Natural de Cazorla.

El Sr. Miguel Toral, alcalde de Pozo Alcón, ens va rebre amb gran amabilitat i cordialitat al seu despatx de la Casa Consistorial.

L'organització del viatge va anar a càrrec del Bar Centre Polivalent amb la col·laboració del Consell Municipal d'Esclanyà.

Santuari de la "Virgen de Tíscar" (Quesada-Jaén).

JOAN CATALÀ i PAGÈS
President del Consell Municipal d'Esclanyà

Patronat Municipal de Turisme

Les visites guiades a Begur d'aquest estiu passat han estat una de les activitats patrocinades pel Patronat de Turisme.

Ja fa pràcticament dos anys que el Patronat de Turisme de Begur és una realitat, fruit de la inquietud que hom tenia pel futur de Begur. Aquest patronat ha estat treballant, al llarg d'aquests dos anys, amb la il·lusió d'aportar, en la mesura possible, el seu gra de sorra per la millora de la població. El cert és que aquest ens autònom ha anat desenvolupant diverses iniciatives destinades a estimular i potenciar el nostre principal motor econòmic: el turisme.

Sé que pot haver-hi gent que pensi que moltes d'aquestes iniciatives tenen poca incidència en el municipi. Cal dir, però, que els recursos del Patronat no

permeten fer grans despeses i, en canvi, considerem que és molt positiva la feina portada a terme fins ara, atès que demostra que existeix una clara predisposició, per part del Patronat, per treballar en tot allò que sigui positiu per al turisme.

Estem a final d'any, i com a president del Patronat vull agrair a tot el consell d'administració la seva dedicació i esforços esmerçats a activar el municipi; felicitació que també vull fer extensiva a l'assemblea general. Un felicitat i venturós any 1998 a tothom.

CARLES ARNAU

Donació d'una reproducció ampliada dels bitllets de Begur del temps de la guerra

El propassat dia 7 d'octubre visitaren el municipi de Begur l'autor dels bitllets emesos per l'Ajuntament de Begur en temps de la guerra, el senyor Joan Turon Algans i la seva senyora, els quals obsequiaren l'Ajuntament amb una reproducció ampliada dels esmentats bitllets, així com una prova d'impremta del bitllet de 50 cèntims.

Recordem que l'Ajuntament de Begur, en sessió plenària del 18 de maig de 1937, presidit per l'alcalde de la CNT, Francesc Renart Pagès, i amb l'assistència dels regidors Pere Comas Casademont –també de la CNT– i de Marcel Neras Mayola i Josep Frigola Caner, ambdós d'ERC, va acordar de

El senyor Joan Turon lliurant a l'arxiver Lluís Costa una reproducció ampliada del bitllet d'una pesseta.

fer una emissió de 3.000 pessetes en bitllets d'1 pesseta i 2.000 pessetes en

bitllets de 50 cèntims, reintegrables a la caixa municipal. L'Ajuntament justificava aquesta emissió per "les dificultats que comporta l'efectuar canvi amb moneda fraccionària, i amb el fi de donar tota classe de facilitats per al canvi".

En l'actualitat, a l'Arxiu Municipal de Begur es conserven dos exemplars del bitllet d'una pesseta, però, en canvi, no disposa de cap dels bitllets de 50 cèntims. Preguem a les persones que estiguin en disposició de lliurar-ne algun exemplar que ho comuniquin a l'Arxiu o bé a l'Ajuntament. D'aquesta manera cobriríem, com ja ho hem expressat en d'altres ocasions, un significatiu buit de patrimoni històric de Begur.

Donacions a l'Arxiu Municipal

L'Arxiu Municipal de Begur acull regularment donacions que contribueixen a l'ampliació del seu fons documental. En aquest cas, hem de fer esment de dues donacions que inclouen notícies, correspondència i fotografies.

Per una banda tenim la donació del periodista Jaume Sureda i Prat, que col·laborà amb l'antic diari "Los Sitios" (actual "Diari de Girona"), i que està composta d'abundant material periodístic, tant retalls de premsa i articles com fotografies de personalitats i successos ocorreguts a les comarques gironines.

Per una altra banda disposem de l'aportació del begurenc Marià Frigola, entre la qual podem destacar la documentació referida a l'antic cinema "Centro Artístico" de Begur així com diversa correspondència comercial, diaris del segle passat, i interessants documents antics que s'esmenten en l'article que Marià Frigola signa en aquest mateix número d'*Es Pedris*.

Aprofitem l'ocasió per agrair la col·laboració de tots aquells que ajuden a engrandir el nostre patrimoni documental.

Cinematográfica Nacional Española, S. A.						
Albarán de películas						
Sr D. Marià Frigola				Contrata n.º		
BAGUR				Fecha entrega		
				Fecha proyección		
				Fecha devolución		
Núm.	TITULO	Protagonistas	Partes	Metros Copia	Precio	TOTAL
1	2 pesetas de PABLO AGUIRRE				1.-	
2	" de " ROMERO BALDI				0,40	
3	" de " RODRIGUEZ Y SA				0,50	
4	" de " JULIO DE SANDO				0,50	
5	" de " YERRENIA				0,50	
6	" de " SAN FELIX DE GUZMAN				0,40	
7	" de " LA OPORTUNIDAD DEL AMOR				0,50	
8	" de " PABLO AGUIRRE				0,50	
Sub-total de 8 películas					7,40	

Document on consten les pel·lícules exhibides al cinema del Centre Artístic de Begur l'octubre de 1934 (donació M. Frigola).

Conferència sobre Josep Pla

El passat 11 de setembre, coincidint amb la Diada Nacional de Catalunya, va tenir lloc la conferència "Episodis begurencs en la vida de Josep Pla" a càrrec de l'escriptor Xavier Febrés.

Xavier Febrés, autor de *Josep Pla, biografia de l'homenot*, va destacar el vincle entre l'escriptor de Llofriu i el poble de Begur, tot emmarcant aquesta relació en la biografia general de Pla.

Segons Febrés, l'estada de Pla a Begur va marcar profundament el rumb de la seva vida, ja que significà una ruptura personal d'importants conseqüències. En efecte, l'any 1939, Pla es va retirar a la solitud de Begur deixant de banda la seva trajectòria de periodista i la dona amb qui havia compartit quinze anys, Adi Enberg.

Pla s'establí a la platja de Fornells, un paratge recòndit i envoltat d'una bellesa feréstega, on es dedicà a una tasca de restitució del país buscant els senyals d'identitat que la Guerra Civil havia esborrat. Va ser una època de gran activitat literària i entre 1940 i 1950 Pla va publicar setze llibres, a part de la seva producció periodística. Durant aquests anys, l'autor va residir a Fornells, l'Escala i Cadaqués mentre la postguerra era viscuda com una experiència traumàtica, tant per a ell mateix com per a la resta dels seus contemporanis.

Aquest trencament amb l'entorn social va ser utilitzat per Pla per tal de recuperar la literatura escrita en català i arribar a un públic ampli que consumís aquesta literatura. L'objectiu de Pla es va acomplir plenament i va contribuir d'una forma decisiva a la normalització cultural del nostre país.

L'any 1917 també el pintor Francesc Gimeno s'havia retirat a Fornells i, precisament arran d'una exposició seva, Pla va realitzar un dels seus primers escrits. Vint-i-dos anys més tard, Pla ocuparia la mateixa casa de Fornells on havia resi-

dit el pintor. Tot i que l'escriptor renegaria d'aquell primer escrit de joventut per trobar-lo massa pedant, sempre recordaria la seva relació amb Gimeno.

En els seus llibres, Pla destaca la solitud de Fornells, malgrat que es comencen a viure els primers símptomes de desenvolupament turístic. Segons Febrés, Pla preferia posar l'accent en la tranquil·litat i la incomunicació que vivia Fornells en aquella època més que no pas en el ressò de modernitat que començava a adquirir la platja.

Pla pujava a Begur quan l'avorriment se li feia insuportable i a la vila festejava la filla del carnisser, na Reparada. Li va escriure alguns versos innocents i sarcàstics que posteriorment Pi de la Serra convertiria en cançó. Tanmateix l'èxit de Pla fou nul ja que na Reparada no li va fer mai gaire cas.

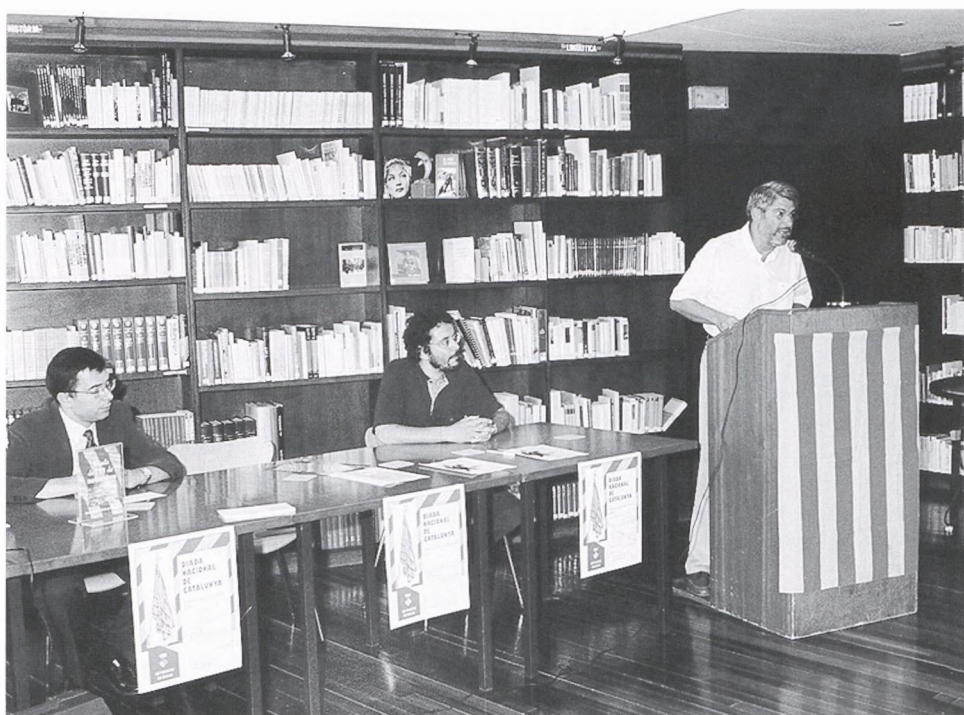
Entre 1940 i 1946, Pla va viure a l'Escala. El tedi de Fornells implicava l'enyorança de la tertúlia de cafè que tant agradava a l'escriptor. A l'Escala, Pla va conèixer una altra

dona important a la seva vida, Aurora.

Més endavant, l'autor es va traslladar a Cadaqués, on va viure-hi només un any. Allà, des de la balconada abocada a la badia, va escriure nombroses pàgines i va encetar una nova relació amb una noia anomenada Consuelo.

El 1947 Pla va retornar al mas de Llofriu on, retirat definitivament de la vida social, es dedicaria a escriure sense descans i crearia una de les obres més extenses de la nostra literatura.

Aquells anys de la postguerra viscuts a Fornells, l'Escala i Cadaqués van quedar gravats a la memòria de Pla amb una exclamació ben eloqüent "Quina miserable i inoblidable vida!". Però per altra banda van ser anys decisius de la seva vida, anys de gran producció en quantitat i qualitat. I aquest procés, aquesta entrega total i definitiva a l'activitat literària, va començar a Fornells i avui podem gaudir-ne llegint les pàgines que Pla ens ha deixat.

L'alcalde Carles Arnau, l'arxiver Lluís Costa i l'escriptor Xavier Febrés.

La Tató ens ha dit adéu

El passat 6 de setembre moria, als 93 anys, la begurenca Concepció Pi i Prats, la coneguda i estimada "Tató". Des del "Es Pedrís Llarg" ens afegim al condol per la seva mort.

La "Tató" va ser enterrada el dia 8 de setembre a l'església de Sant Pere de Begur, que es va omplir de gent per dir-li l'últim adéu. El seu multitudinari enterrament va ser una mostra de l'estimació i el respecte que el poble de Begur sentia per ella. Diverses generacions de begurencs es van donar cita a la cerimònia i es va cantar una sardana-havanera dedicada a la seva persona.

La popular "Tató" era filla de can Llach, una tradicional i antiga casa de Begur. A causa d'una greu crisi econòmica, els seus pares es van veure obligats a tancar la botiga de comestibles que regentaven i la "Tató", encara molt jove, va haver d'abandonar l'escola i anar a servir a diverses cases.

Ben aviat se sent atreta per l'esperit catalanista i segueix profundament el moviment "Pomells de Catalunya", fundat per J. M. Folch i Torres l'any 1920. La implantació de la dictadura de Primo de Rivera significà la dissolució d'aquest moviment patriòtic i un cop molt dur per a la cultura catalana. Amb tot, l'adolescència de la "Tató" està estretament vinculada als "Pomells de Catalunya", ja que es tracta d'una èpo-

La Tató, l'any 1977, amb una senyera a la mà a dalt del castell.

ca d'intensa activitat cultural i patriòtica que marcarà per sempre la seva personalitat. En efecte, el cristianisme i Catalunya, juntament amb la seva dedicació a la mainada, esdevindran els fermes pilars sobre els quals la "Tató" basarà la seva vida.

Tant en la dictadura de Primo de Rivera com en la dictadura franquista, la "Tató", tot i les severes prohibicions, no deixa mai de cultivar el seu senti-

ment catalanista i, sovint de forma clandestina, es dedica a fomentar i estendre la cultura catalana a través del teatre, les cançons o la poesia. Dona d'un caràcter tenaç i d'unes sòlides conviccions, està plenament convençuda que "Els grans ideals no moren mai".

Passats els anys més rígids de la postguerra, la "Tató" continua amb la seva tasca pedagògica i casa seva es converteix en un centre de trobada de nens i adolescents que, amb paciència i comprensió, són introduïts en el coneixement i l'amor de les seves arrels i del seu país. Encara avui són molts els begurencs que recorden amb nostàlgia i tendresa les hores viscudes a ca la "Tató".

L'any 1984, en merescut reconeixement a la seva tasca, se li organitza un emotiu homenatge i el 6 d'abril del mateix any l'Ajuntament aprova dedicar-li el carrer on va viure tota la seva vida.

La "Tató", una persona senzilla i afa-ble, és ja un símbol del nostre poble i un mirall per a molts begurencs, petits i grans, que van veure en ella un exemple d'humilitat i d'entrega a uns ideals que mai no va deixar de defensar. Estem convençuts que la seva imatge i la seva personalitat restaran intactes en el nostre record, segurament perquè les grans persones, com els grans ideals, tampoc no moren mai.

Un record per a l'àvia Antònia

El curs de labors, des del primer moment en què va néixer, va tenir l'ajut de la Sra. Antònia, o l'àvia Antònia com tots l'anomenàvem afectuosament. El seu tarannà va dur-la a col·laborar de forma immediata en l'activitat. Amb el seu dolor a les cames, que moltes vegades no la deixava ni caminar, mirava de no faltar, i pujava les escales del Casino a poc a poc, per donar un cop de mà a qui li calgués amb l'agulla i el ganxet. També va ser l'ànima del fet que ens entrés el cuquet de reprendre el vell art de les puntes al coixí. No faltava mai un detall seu a cap exposició de labors i sempre ens deixava tot el que calgués. Ens volia ajudar, però no li agradava gens ser protagonista i així ho havia dit un munt de vegades.

Sempre, en inaugurar una exposi-

ció, era allà, al costat de tots els alumnes, i mai li faltaven paraules per dir que tot era molt bonic. Ensenyava, a tots els que entraven, cada treball amb un to d'alabança per a la persona que ho havia fet.

Aquest any, de cop i volta, ens ha deixat, sense remor com era el seu tarannà. Hem començat el nou curs de labors sense el seu alè, però la tenim tots en el record quan fem ganxet o la Juanita mou els buixets, i és per això que ens hem atrevit a escriure aquestes quatre ratlles mal girbades, perquè creiem que ella bé es mereix aquest nostre record, el record de les alumnes de labors que han estat al seu costat, el de les alumnes de l'Escola d'Adults que, en el passar i traspasar del carrer, sempre tenia una paraula d'ànim

per a la tasca d'aprendre, i de tots aquells que sense anar a classes de labors hem estat amics, veïns o companys.

A reveure àvia Antònia.

MONTSE HENAREJOS I ROSA VILÀ

La cala de Sa Tuna com a port natural (i V)

altre cop el reconeixement i registre de llur càrrega en el mateix port de Cadis.

Finalment, Carles III va promulgar el 1765 la llei coneguda com "Autorització als catalans per al comerç de Barlovent" en virtut de la qual es podia negociar lliurement des de Barcelona i altres ports amb Cuba, Puerto Rico, Santo Domingo i Margarita. Més tard, la "Pragmàtica de llibertat de comerç amb Amèrica" de l'any 1778 obria 22 ports de les Antilles, d'Amèrica Central i Amèrica del Sud a un seguit de ports espanyols, entre els quals hi havia el d'Els Alfacs, el de Tarragona i el de Barcelona.

A Catalunya, aquestes disposicions legals van tenir una gran repercussió ja que a tot arreu, en tenir un mercat assegurat, tothom es va posar a treballar intensament i la creació de riquesa va créixer de forma espectacular. Alguns catalans van emigrar a Amèrica des d'on van cooperar al desenvolupament del comerç americà. Naturalment, els ports van rebre una allau de productes de tota mena per ésser embarcats. Els grans velers es carregaven en els ports importants i ben comunicats per terra, on també hi feien cap les petites embarcacions de cabotatge provinents dels ports petits per transbordar-hi llurs càrregues. Tota la costa catalana va gaudir d'una època daurada des de mitjan del segle XVIII. A casa nostra, el vilatà Josep Pi i Carrera fou anomenat "Alguacil de Marina de la villa de Bagur", com consta en el document de l'any 1785 que m'ha proporcionat el senyor Francesc Prats, "para la práctica de las providencias del Real Servicio".

Aquell esclat econòmic va ésser alterat, com és natural, per alguns dels conflictes de l'època, especialment les guerres amb Anglaterra, la guerra del Francès i les guerres colonials, però, malgrat aquells entrebancs, el comerç amb les Antilles va continuar juntament amb el de les noves nacions americanes.

Les drassanes.- Els grans velers amb capacitat de transport a l'altra banda de l'Atlàntic hagueren de construir-se. Des de feia segles, a tots els ports catalans no hi mancava una drassana per bastir i adobar les embarcacions de pesca i cabotatge. Hi havia, doncs, tradició i gent experta en la construcció naval. Els grans vaixells, però, sola-

Les comunicacions per terra.-

Avui dia, amb els nostres vehicles i les carreteres modernes ens movem amb tanta facilitat, ens és tan fàcil d'anar a Girona, a Barcelona, etc. que ens costa d'entendre les dificultats de comunicació que hi havia a Begur solament 150 anys enrere. Però és un fet que fins fa ben poc el massís de les muntanyes de Begur ens ha privat d'una bona comunicació amb la resta de Catalunya. Llavors, el transport es feia portant les mercaderies a dins dels arres dels rucs, someres, matxos i altres animals de càrrega. Els líquids, dins dels "bots" que eren receptacles fets amb la pell de les cabres; els sòlids posats dins de sàrries i les persones muntades a cavall. El transport d'aquell temps era tot un món, un món petit però que funcionava i que avui és completament desaparegut i oblidat. És dins d'aquell món que Sa Tuna i les altres platges de Begur tenien interès perquè la via marítima era la solució a l'aïllament geogràfic i els ports begurencs eren la sortida natural dels productes del país. De retorn, la via marítima també servia el proveïment de la població. El cabotatge fet amb petites embarcacions que es podien carregar i descarregar sense instal·lacions portuàries era, per tant, l'activitat dels ports begurencs. Quan es va disposar de bones carreteres i també dels ferrocarrils, el transport pogué fer-se per terra i els nostres ports van

perdre bona part del seu interès.

Recordem que fins l'any 1865 no hi va haver la carretera de Girona a Palamós i fins a final de segle no es va poder arribar a la nostra vila assegut en un vehicle. També són de final de segle la carretera de Sant Feliu a Palamós i el pont sobre el Ter a Torroella. Abans de fer-se aquestes carreteres, s'anava a Girona per un camí de bast (de ferradura) que anava directament a Pals i d'allà a Corçà, sense passar per Regincós ni per la Bisbal. Els trens de via estreta (75 cm) de Flaçà a Palamós i el de Girona a Sant Feliu són del 1887 l'un i del 1889 l'altre.

El comerç amb Amèrica.- Felip V, el primer Borbó, va suprimir l'any 1708 la frontera entre Castella i Aragó, fent possible el comerç interior d'Espanya. Per Reial Cèdula de 1728, es va autoritzar la "Compañía Guipuscoana de Caracas" per fer el comerç del cacau amb Caracas i Maracaibo; s'iniciava així el comerç regular entre el Cantàbric i Amèrica molt abans que l'obtingués Catalunya. El 1756 Ferran VI va autoritzar la "Reial Companyia de Comerç de Barcelona", amb seu a la històrica Llotja de la plaça de Palau, a la qual li fou permès d'enviar vaixells de Barcelona a Amèrica però passant per Cadis. A Cadis obtenien el registre i el permís i també hi podien agafar més càrrega. De retorn d'Amèrica, havien d'obtenir

ment poderen construir-se en els ports grans i ben comunicats. La construcció naval mogué molt de diner i donà feina a molta gent: bosquerols, carreters, aserradors, calafats, corders, velers... A bord d'aquells velers molts begurencs travessaren l'Atlàntic fent un viatge llarguíssim i perillós en el qual també patiren moltes incomoditats. Recordem l'escena d'uns begurencs que l'any 1880, en plena travessia i angoixats per la nostàlgia després de dies i dies de veure solament mar i cel, es consolaren mútuament fent una llista de les cases de tots els carrers de Begur. En arribar a Cuba la donaren a la impremta i ens deixaren un document històric on figuren els noms o els motius de llurs propietaris.

El nostre port de Sa Tuna no pogué participar en la construcció dels grans vaixells. Massa petit, mal comunicat i desprovist d'un cens suficient de població, hagué de continuar fent el de sempre: limitar-se a construir llaguts de pesca. El fotògraf Josep Carreras conserva una postal antiga en la qual es veu un llagut a mig fer en el lloc que ara és la plaça de Sa Tuna. En Gervasi Sais recorda que el seu pare hi havia fet alguns jornals en aquella petita drassana i fins i tot recorda el nom de l'amo: era Es Buet. Diu que segurament es feien llaguts de fins a 30 pams, amb coberta, un pal i vela llatina. Eren els llaguts que anaven als sardinals. La quilla i les quadernes es feien de fusta d'alzina i el revestiment de fusta de pi. Altra cosa ben diferent era el que succeïa a Sant Feliu de Guíxols on la construcció de grans velers ja havia començat abans del comerç català amb Amèrica, com és el cas del "San Félix", vaixell de guerra batejat el 18-5-1716. A Sant Feliu se'n construïren molts de grans velers; les drassanes eren a la platja sense cap mena de tanca ni d'aixopluc i una munió d'obrers hi treballaven. La plantilla d'una d'aquelles drassanes podria ésser d'una trentena de mestres d'aixa, una desena de calafats, una altra dotzena d'asserradors, uns quants fusters i algun manyà i, de tant en tant, s'hi afegien treballadors suplementaris. Els carros estirats per bous portaven la fusta dels boscos de les Gavarres, de les Guillerries, i del Montseny. Esmentem només els vaixells de guerra que foren el "San Bartolomé" el 1817, el "Nuestra Señora de Montserrat" el 1819 i a la mateixa època el cèlebre "Catalán", el millor barco de guerra de la flota d'ultramar, que fou construït per

Spinelli amb l'ajut de l'enginyer francès Reyfard. La construcció naval fou una activitat important a Sant Feliu fins a finals del segle XIX i també a Palamós i a Blanes on es construïren sobretot bergantins i pollacres. Els de més de 300 tones foren fets després del 1850.

La revolució industrial.- El segle XVIII fou la fornal d'on sorgiren els capitals que en el XIX finançaren la veritable industrialització de Catalunya, quan la màquina de vapor s'instal·là a les nostres fàbriques i féu possible que la indústria sorgís a qualsevol lloc en quedar deslliurada de la força dels salts d'aigua els quals l'havien tingut "segrestada" fins llavors a les voreres dels rius i sèquies. Amb la revolució industrial, tingué lloc la creació d'una nova indústria metal·lúrgica que va proporcionar abundància de ferro, coure, zinc, estany i llurs aliatges i, en disposar de materials, els invents es van multiplicar, començant per la maquinària del tèxtil i continuant per la de les demés indústries. La creació de riquesa agafava una gran empenta a casa nostra i feia indispensable la construcció de ports artificials i ben comunicats amb l'interior del país. Pels ports de Begur, però, s'havia post els sol ja que fins i tot el cabotatge ja es feia amb vaixells grossos i entre ports també importants.

La navegació moderna.- A l'últim quart del segle XIX s'imposaren definitivament els vaixells fets de ferro i moguts per la força del vapor. Aquests nous navilis ja no pogueren bastir-se a Sant Feliu ni a Palamós ni a cap altre dels nostres ports. Feia falta molt d'es-

pai i unes instal·lacions que no podien romandre a sol i serena, dia i nit a la platja, així com una indústria metal·lúrgica propera i molts operaris especialitzats. Els vaixells de ferro encara es feren més grossos que els velers i, en conseqüència, sols podien entrar en ports d'aigües fondes i proveïts de molls, norais i grues. Definitivament, els vapors van certificar la defunció dels ports petits. Altrament, la pèrdua de Cuba i Puerto Rico el 1898 fou una gran desgràcia. Tanmateix, ja feia temps que el nostre comerç amb Amèrica havia de competir amb el que hi feien els anglesos i també, i cada cop més, amb els dels americans del nord. Els Estats Units d'Amèrica del Nord era un gegant industrial que anava creixent sense aturador. Les guerres mundials del nostre segle acabaren d'espantllar tot aquell anar i venir, aquelles havaneres, aquelles mulates, i aquells negocis d'ultramar que tants records ens han deixat. La vila de Begur n'és un bell exemple amb nombroses cases d'indians (anomenats de sempre "americanos") i amb moltes famílies emparentades amb d'altres al nou continent.

El port de Sa Tuna sols va poder abrigar les activitats de pesca i, avui dia, sols pot donar aixopluc a embarcacions esportives i conservar algun record d'altres èpoques com les magnífiques àncores de ruixó i les cantades d'havaneres. Malgrat tot, sempre estimarem el nostre port natural de Sa Tuna.

JOAQUIM VALENTÍ I FIOI

Documents antics de Begur

Fa uns mesos que el Mn. Pere Font i l'arxiver municipal Lluís Costa estan rebent cartes de famílies cubanes i del Centre Català de l'Havana en què els pregunten si a Begur encara queden descendents o familiars de gent que, en aquells temps passats, emigraren a les Antilles. Una de les cartes, d'un tal Mauri Gispert. Com que el meu segon cognom és Gispert, he buscat a les golfes de la casa on jo vaig néixer sense trobar cap document relacionat amb el cognom Mauri. També he preguntat a totes les famílies Mauri de Begur i a les que es traslladaren a viure a Palafrugell, sense que cap m'hagi donat raó positiva.

Es prega que, si algú pot donar antecedents dels cognoms Mauri Gispert tingui l'amabilitat de comunicar-ho a l'arxiver o al Sr. rector de la parròquia.

De tota la vida, Cuba ha estat molt vinculada a Catalunya, prova d'això és que molts grups de cantaires d'havaneses hi van a fer concerts. També el mes de novembre passat l'orquestra La Principal de la Bisbal i els gegants del Maresme van anar a fer un recital de sardanes a la ciutat de l'Havana.

Entre un munt de paperots que he trobat, hi ha partides de matrimoni, de naixement, de defunció, de viduitat, testaments, contractes d'arrendament, de venda, reglaments i també condecoracions, que crec que son interessants i que cal remarcar:

Testament fet i firmat per Reparada Gispert i Elias, vídua de Sebastià Gispert, mestre d'aixa del Castell de Begur, a favor del seu nebot Anton Puig i Soler i a Domingo Elias, amb data de 22 de desembre de 1738.

Un altre de Maria Forment Ferriol i Geli, vídua en primera boda de Pere Ferriol, mariner; i en segona, de Joan Forment, fuster del castell de Begur, de l'any 1821.

Condecoració concedida per l'Excm. Ministre de Marina, Don Joaquín Gutiérrez de Rubalcava, en nom del Rei Ferran VII, al mariner preferent, matrícula de Palamós, Josep Gispert de Carlos, de la dotació de la fragata "Villa de Madrid", per haver pres part en els combats a l'Illa d'Altao i Plaça de Callao els dies 7 de febrer i 2 de maig del 1833. S. M. la Reina Isabel II, per

Reial Ordre, li concedeix la condecoració, el diploma corresponent i la Creu de Distinció amb antiguitat i l'avantatge de dos escuts mensuals.

Partida de defunció del begurense Pere Gispert, resident al poble de Sant Carlos de Matanzas de l'Illa de Cuba, firmada pel rector d'aquella localitat amb data 15 de juliol de 1878.

Partida de matrimoni de Carles Gispert i Ferriol, mariner, amb Paula Corp i Bofill, el dia 24 de febrer de l'any 1880.

Un contracte d'arrendament privat de la Consergeria del Casino de la Unión Bagurense, per la Junta Directiva a favor de Josep Carreras i Oliveras amb data 18 de gener de 1891.

Un document que diu que el meu avi matern, que no vaig tenir el goig de conèixer, en Francesc Gispert i Moret, junt amb en Josep Prats i l'Àngel Puig, amb data 20 de gener de 1899, foren els fundadors de la Societat Obrera

reunia millors condicions. La Junta aprovà el trasllat amb tots els vots a favor. Dóna la coincidència que, després de molts anys, el meu pare adquirí la casa núm. 4 de la plaça de la Constitució, avui de la Vila, i a on jo visc amb la meua família.

"Reglamento de la Sociedad del Centro Obrero Bagurense". Alguns dels articles més interessants, diuen així:

Artículo 1º.- "Que cuando se fundó, estaba domiciliado en la Villa de Bagur calle Nueva de Arriba nº 7. Su objeto es facilitar a las personas que la compongan la manera de reunirse, familiar y amigablemente, estrechando entre sí las relaciones de la clase obrera, por cuyo fin los socios tendrán derecho a invitar y dar entrada en el local de la Sociedad a todos los individuos de su familia y a cuantos amigos tengan por conveniente y todos tendrán derecho a disfrutar de todos los medios que tenga la Sociedad, para darse solaz pasatiempo, siempre que unos y otros observen buenas costumbres, las que son necesarias para vivir en sociedad, no permitiendo en ningún tiempo discusiones políticas, ni religiosas, ni tampoco jugar a los prohibidos por la Ley".

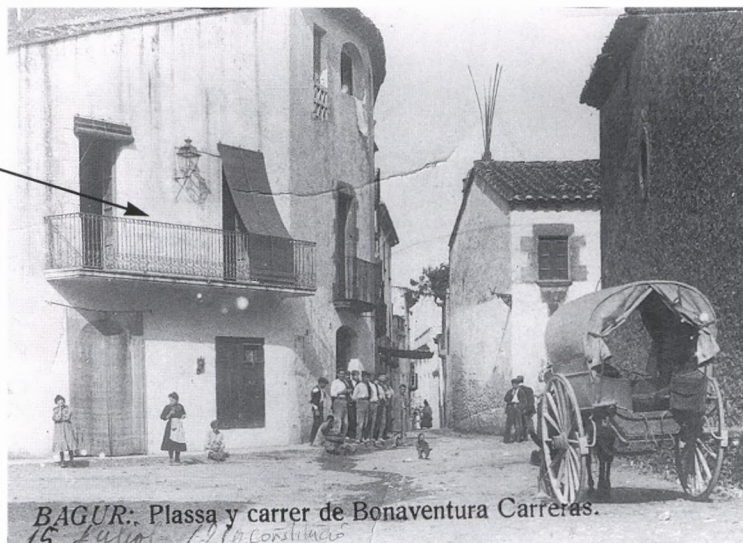
Artículo 2º.- "Será preciso ser mayor de 15 años y estar domiciliado en esta población".

Artículo 3º.- "Deberán pagar a su ingreso y antes de fin de año una peseta de anualidad como cuota única".

Artículo 4º.- "Los fondos deberán invertirse únicamente en la compra de periódicos morales e instructivos y en el pago del arrendamiento del local".

"Presentado el 31 de enero de 1899 a los efectos de la vigente Ley de Asociaciones. El Gobernador de la Provincia de Gerona. Firma ilegible".

Contracte d'inquilinat de Jaume Caselles i Serró, com a Apoderat de l'Excm. Comtessa del Asalto de Barcelona, propietària del 1r pis de la casa núm. 4 de la plaça de la Constitució, durant el temps de tres

El dia 19 de maig de l'any 1900, en una reunió de la Junta General del Centro Obrero Bagurense, s'aprovà el trasllat de la Societat al 1r pis de la casa de la plaça de la Constitució, avui plaça de la Vila núm. 4, on es mostra a la fotografia.

Bagurense, ubicada a la "calle Nueva de Arriba nº 7". Aquesta casa del carrer "Nueva de Arriba", avui Metge Pi, totalment reformada, és habitada pels descendents de Joaquim Prats, àlies Quimet Ignasi, on nasqueren els seus fills.

El dia 19 de març del 1900 es reuní la Junta General de la Societat, i el Sr. President manifestà el propòsit del trasllat al primer pis de la casa núm. 4 de la plaça de la Constitució perquè el local

El Rebot de la Història

anys, al preu de 300 ptes. l'any, pagades per semestres anticipats.

Una escriptura de venda, de Francesc Moret i Gispert a Francesc Carreras i Oliveras, de tots els mobles i utensilis de la casa que té arrendada com a Cerveseria del 1r pis de la casa de la Constitució núm. 4, amb data de 20 de gener de 1905.

Tots aquests documents estan dipositats a l'Arxiu Municipal, per si algú desitja comprovar-los.

Els documents antics són un tresor i molt interessants, però on estan més ben guardats i conservats és a l'Arxiu Municipal on tothom pot gaudir d'anar a llegir-los.

Bones Festes Nadalenques i millor any nou a tothom.

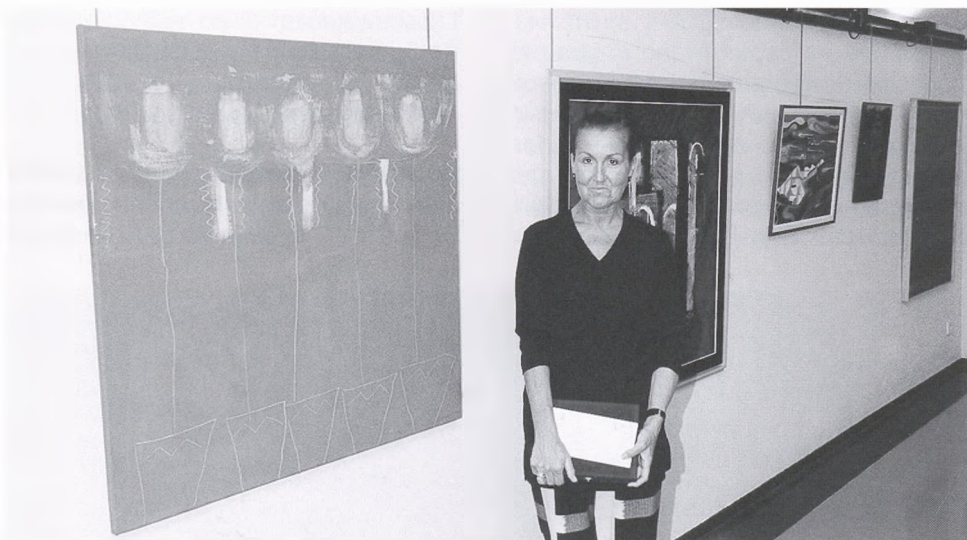
MARIÀ FRIGOLA i GISPERT

Un grup d'amics i fundadors del Centro Obrero Bagurense, celebrant alguna festa, pel que sembla, prenent-se un cremat amb sa cassola al mig de la taula.

Art

Concurs de Pintura "Begur, un tema per a artistes"

Pepa Mach al costat de la seva obra guanyadora.

El passat 11 de setembre es va fer públic el veredict de la 12a edició del concurs d'Arts Plàstiques "Begur, un tema per a artistes". Hem de destacar l'àmplia participació en aquest concurs que any rere any es va consolidant i que atrau artistes d'arreu.

El jurat de la present edició estava format per Pep Admetlla, escultor; Jaume Fàbrega, periodista i escriptor; Jordi Gispert, pintor; Robert Manera, pintor, i Jordi Rodríguez Amat, també pintor.

El veredict fou el següent:

1r premi: Pepa Mach (finalista els anys 1992, 1993, 1994 i 1995), de Begur, amb l'obra "Begur en flors"; tècnica: Collage mixta.

2n premi: Antoni Fernández, de Barcelona, amb l'obra "Veles"; tècnica: Aquarel·la.

3r premi: Manuel Bosch, de Barcelona, amb l'obra "Sa Tuna a l'agost"; tècnica: Oli.

El portaveu del jurat, Jaume Fàbrega, llegint el veredict.

Acomiadament de la Guàrdia Civil de Begur

Des d'aquestes lletres vull expressar-vos els meus sentiments pel que fa a la nostra pertinença del poble de Begur.

Sabeu que des del juliol de 1997, "La Dirección General del Cuerpo de la Guardia Civil" va aprovar el nou desplegament de la Institució a la província de Girona. En aquest desplegament es suprimia entre d'altres el lloc de Begur. Una gran decepció va omplir els nostres sentiments i va alterar les nostres vides diàries en saber oficialment que es prescindiria del nostre quarter a la població, però en definitiva, com a militars que amb honradesa ens constituïm i realitzem, vam acatar totes les ordres dels nostres superiors, entre elles la més costosa: deixar de conèixer en aquesta població del Baix Empordà que des de fa temps tan entranyablement i amigablement ens ha acollit.

Permeteu-me, en nom dels meus companys i de mi mateix, acomiadar-me de tots vosaltres, tant dels que ho he pogut fer personalment com d'aquells que les circumstàncies no m'han permès de fer-ho.

No desitjo que aquestes línies m'omplin de la tristor que m'envaeix. Des que vam aconseguir l'ordre de tancar el nostre quarter el passat mes de novembre, que en la seva denominació clàssica es compon de les paraules "Casa-Quarter", casa que hem habitat com altres famílies del poble, desitjo donar-vos les gràcies a tots aquells que tan gratament vàreu trucar per telèfon o vàu acudir personalment i que amb la vostra presència sincera i amiga ens vàreu reconfortar en aquells moments.

La Guàrdia Civil que des de la seva fundació, creada per l'Excm. Senyor D. Francisco Javier Girón Ezpeleta, Duc d'Ahumada, en el segle passat, per a la persecució dels malfactors i salvaguarda de la tranquil·litat pública, ha demostrat sempre en la seva tasca diària l'estreta relació mantinguda amb tota la ciutadania a la qual ha servit, i en raó dels seus múltiples serveis va rebre el nom de "Benemèrita".

En el poble de Begur la Guàrdia Civil sempre ha demostrat un esperit de servei al ciutadà amb el qual ha conviscut des de la seva instauració al municipi. Quan se'ns va assignar la missió de vetllar per la seguretat del poble i el seu terme municipal, així ho vam fer, sempre amb el zel i la vocació que els ciutadans van trobar en nosaltres, aquell

esperit d'auxili, ajuda i empar que el nostre fundador, el Duc d'Ahumada, ens va aportar, i sempre des del més escrupulós respecte a la legalitat vigent.

Tanmateix, des d'una òptica més optimista, hem de pensar i fer entre tots que això que ens està succeint no sigui un adéu trist, sinó un "fins aviat" o "fins sempre". On sigui que ens necessiteu, allà hi acudirem, amb el mateix esperit de sacrifici i abnegació que sempre ens ha caracteritzat. Tot i que no romanem aquí amb la vostra presència, sí que les nostres patrulles es desplaçaran per tot el terme municipal i observareu alguna vegada la seva estada entre vosaltres, en aquest poble, en les seves urbanitzacions, platges i cales que tan bells records porten a la meva memòria de trencs d'alba i capvespres sensacionals, captats en el transcurs del servei. També recordo amb nostàlgia les destinacions anteriors en les quals he servit, però de Begur sempre portaré un grat record en el meu cor. Penso ara en els llocs on va servir la Guàrdia Civil, des d'Àfrica o Àsia fins a les illes del mar del Carib, i com de costós i dur devia ser per als nostres avantpassats separar-se del lloc al qual un dia van ser units pel seu destí militar, com avui ens toca fer-ho a nosaltres, sempre pel procés polític i social de la nostra convulsa Espanya.

També us demano que tingueu la capacitat de comprendre tant als meus companys com a mi si en alguna ocasió ens vam excedir en l'aplicació de les nostres comeses professionals; crec que sabreu entendre-ho i pensar que sempre que vàreu sol·licitar la nostra

ajuda us la vam oferir incondicionalment amb la nostra més íntima consciència del deure acomplert en pro del municipi i de la vostra seguretat i tranquil·litat.

Només em resta acomiadar-me dels nostres companys de la Policia local, amb qui tantes jornades de feina i oci hem compartit; a ells, els exhorto que segueixin en la mateixa línia de treball, col·laboració i servei amb els nous agents de la Policia Autònoma, els Mossos d'Esquadra, que desenvolupen actualment les funcions de seguretat ciutadana en el terme municipal de Begur.

També desitjo enviar una abraçada a la redacció d'aquesta revista que sempre ens va oferir les seves pàgines i col·laboració per a la nostra expressió i comunicació amb tot el poble, a totes les autoritats municipals i autonòmiques, al capellà de la nostra parròquia i als alcaldes que en aquesta vila hem conegut i amb qui hem treballat, a tots ells la nostra més ferma col·laboració i respecte per la seva gran tasca de donar cada cop un major i millor servei al ciutadà a qui tots hem servit.

Permeteu-me també desitjar-vos, en nom dels meus companys i de mi mateix, unes bones festes de Nadal en companyia de les vostres famílies en l'acomiadament d'uns veïns servidors de l'ordre públic i satisfets d'haver-nos rebut amb gratitud el servei realitzat a la vostra entranyable població, Begur.

Sergent MANUEL CORTÉS LÓPEZ
Comandant del càrrec de
la Guàrdia Civil de Begur

Tolerància... sí, però

Fa alguns anys, vaig escoltar un senyor que ens parlava del terrorisme al món. Després de la conferència, asseguts davant d'un got de vi, un amic meu que també havia escoltat el conferenciant va dir-me, més o menys, aquestes paraules: durant la segona guerra mundial, un militar francès es manté en la legalitat de l'Estat, però la història el jutjava com un traïdor, aquest era Petain. Un altre militar francès entra en la insurrecció armada; es diu de Gaulle, salvador de la pàtria.

On és la diferència?

És molt senzill: la immediata història ha desempatat el paper dels protagonistes i podem dir, sense cap dubte, de quina banda estava el dret, la justícia i la llibertat.

Durant la mateixa guerra, un resistent bretó fa esclatar una torre. Esdevé un heroi, al costat d'altres bretons que van escollir formes d'accions menys violentes.

Trenta-cinc anys més tard, el fill del resistent bretó fa esclatar també la mateixa torre; esdevé un terrorista.

On és la diferència?

Ja no és tan senzill. El pare i el fill tots dos podrien parlar-nos d'opressió.

Un catòlic irlandès llança una bomba a un barri protestant; esdevé un heroi catòlic i un assassí protestant.

On és la diferència?

No és de cap manera senzill quan no som ni catòlics ni protestants ni irlandesos.

Un home dispara un tret al president Kennedy. Amb tota evidència, és un boig. Excepte potser per als milions de persones de pertot arreu del món oprimits per l'imperialisme americà del qual per a ells aquest President és el símbol de l'opressió.

Un home dispara un tret a Martin Luther King. Amb tota evidència, és un boig. Excepte potser... excepte potser per a qui?

Nens jugant davant d'una pintada terrorista en el barri protestant de Skankill a Belfast (Fotografia extreta de "El País semanal", núm. 1103).

On és la diferència entre aquells dos criminals boigs?

Palestins metrallen un grup de nens jueus. Els americans atomitzen Hiroshima. Els russos anihilen un poble afganès.

Hi ha encara una diferència?

Vaig embolicant expressament diferents formes de violència que no invoquen necessàriament clàssiques definicions del terrorisme, car totes són del nostre quotidià assortiment. Con-

demnar o absoldre, comprendre, rebutjar, tolerar, les diferències s'apressen cada dia al nostre cor. I cada vegada, la diferència resideix en el pensament que ens fèiem de la llibertat, de la justícia, de la innocència. Sabem molt bé que hi ha països al món on la llibertat és al cap del fusell, països on l'home no té cap altra manera de lluita armada per obtenir el dret a viure amb dignitat.

Però, sabem també que hi ha altres països on la fragor de les armes busca únicament substituir una opressió per una altra opressió, una presó per una altra presó, països on els cellers són sempre els mateixos.

Així, estem condemnats cada dia a escollir els combats que podem comprendre i els altres que hem de rebutjar. És una elecció sovint impossible que ens imposa moltes exigències i lucidesa. Calen poques coses perquè siguem considerats per un altre com un terrorista.

Amb totes les nostres decisions, inquietuds, ens quedarà una pobra i terrible certesa i prou: cap combat, cap excusa no pot justificar la matança de nens ni tampoc el carnatge de persones innocents. En contra d'aquella bogeria, si cal, ens declarem intolerants.

RICARD VANEUKEN
(Sa Fontansa)
Begur

Visc enamorat

M'agrada
com sa cara s'il·lumina
quan somriu,
i sa mirada,
quin goig s'adivina
si de sobte riu!

Ses ulls m'acaricien
lliscant com l'or
plens de tendresa
tot delicadesa
transmetent dolçor
mentre em miren

Sa perfum és suau
d'olor a primavera
de flor riallera
de gespa matinera
de rosada encisera
d'il·lusió que em plau

Si ses amoroses mans
m'amanyaguen
visc la sensació
de rebre estimació,
doncs m'afalaguen
com a novells amants.

Percebo dins meu
com li batega el cor
quasi a flor de pell,
i n'és sentit tant bell
que m'omple d'amor,
per sempre seré seu.

PERE R. DARNÉS
(El Prat)

Nadals amb melangia

Quan s'acosten les festes de Nadal sembla que ens vulguem treure una mica la pols de sobre i fer neteja del nostre tarannà diari per preparar-nos a passar-les el millor possible, no precisament en el sentit material, sinó amb la convivència i amb el comportament vers els altres, qualitat que no hauria de defallir mai. Els dies que s'apropen són de trobades familiars i sobretauls extenses en companyia dels més estimats i de records per als que ja no poden acompanyar-nos, que estimem i enyorem.

En el conjunt familiar del poble no hi fem cap àpat com als que em refereixo, però simbòlicament podem compararlos amb els actes populars, culturals i religiosos que durant aquests dies celebrarem i que en ells trobarem a faltar persones molt i molt estimades per tots els begurencs. La seva absència, a més del nostre amor per ells, l'acusarem per la seva validesa personal, per la seva indiscutible col·laboració en aquest entorn nadalenc.

Com ja haureu vist a venir al·ludeixo a na Concepció Pi i Prats, "Tatò", i també a n'Antònia Marqués i Regencós i a en Carles Ponsatí i Forment, tres persones begurenques que recordarem amb melangia i que ens faran molta falta per recuperar la qualitat assolida en les passades celebracions d'aquestes festes.

Si voleu seguir-me, i com a record, farem un petit repàs de les aportacions

mençament de novembre ja tenia assaig diari dels Pastorets, "La llum de l'establia" de Josep Ma. Folch i Torras, i de les cançons de Nadal.

Al rumoreig de les festes començaven els preparatius en aquella casa de davant de la nostra botiga i hi havia una activitat desenfrenada, un entrar i sortir de criatures, uns crits, un batibull, que jo no m'he pas vist amb cor de super-

La Tatò.

tar, i sentíem des de dins de casa tot el repertori de nades dedicades al Bon Jesuset, que deia ella, o sigui, que per aquell clap de veïns l'ambient festiu durava ben bé un mes i mig. A l'encetar el desembre, la Tatò ja començava a treure les figures del pessebre, gairebé totes fetes per en "Falajos", i treia les patnes de suro i el paper de plata, aprofitat dels embolcalls dels paquets de xocolata de tot l'any, i es feia muntar a l'entrada de casa seva la plataforma corresponent per exposar-lo. Llavors, uns quants dies, aprofitant els que la mainada no tenia escola, sortien com un ramat amb ella fent de pastor, carregats amb cistells cap al bosc a buscar molsa, branques, pinyes i tot el que trobaven, i els semblés adient per adornar-lo perquè el pessebre havia d'estar a punt el dia de Santa Llúcia, el 13 de desembre, segons aconsellava la tradició.

Més endavant, quan ja arribava el gran dia de Nadal, la Tatò no hi

cabia de goig i corria de casa en casa envoltada de menudalla a visitar i a cantar a tots els pessebres de Begur, i les famílies visitades obsequiaven la

mainada amb llaminadures i torrons. Aquestes visites i cantades les repetien durant els festius nadalencs, i així vivien de contents i feliços començant per la Tatò. En arribar la vigília dels Reis, tots corrien carregats d'il·lusió a esperar-los tot cantant aquella cançó de tota la vida, "Que visquin els Reis, els de l'Orient, que porten torrons a tota la gent...".

Enmig del rebombori d'aquells dies venia la posada en escena dels tan esperats Pastorets, el local del Casino Cultural quedava petit. Encara que moltes vegades algú amb sorna n'havia dit "Tatonades", aquelles vetllades tenien molt d'èxit. El teatre s'omplia a vessar de familiars i amics dels actants, als avis els queia la bava quan sortien els seus néts o nétes fent de pastor, d'àngel o de dimoni, i des de baix el pati de butaques se sentien les advertències de la Tatò i es veia el seu braç sortir dels costats de l'escenari intentant amb penes i treballs portar el compàs desacompassat de les cançons, i la gent xalava i reia quan veien algú que s'equivocava o quan algun angelet o dimoni es posava a plorar o fugia corrents cap a darrere els vestidors. L'èxit estava assegurat, tant, que molts anys es feia més d'una representació, i la Tatò quedava extenuada, cansada, suada, afònica de tant cridar, de tant patir i de tanta felicitat. Estic segur que aquest any muntarà uns Pastorets dalt del Cel. N'Antònia, que també ens ha deixat aquest any, era una persona molt estimada i molt vàlida per al poble de Begur, ella estava dotada d'una sensibilitat peculiar per a la música. Professionalment no s'hi va dedicar, però en tenia amplis coneixements i experiència, juntament amb la seva veu de segon excepcional que era una delícia escoltar els seus cants. Aquesta capacitat i qualitat per a la música, la va dedicar tota la seva vida al seu estimat poble amb molta il·lusió i desinterès. Era una ajuda molt eficaç per a les vetllades que organitzava la Tatò. Va dirigir durant molts anys el cor parroquial. A la seva juvenesa participava en les representacions teatrals, molt especialment en les de caràcter musical. Als anys quaranta va formar el grup de noies cantaires de la "Secció Femenina" que en un certamen provincial celebrat a Girona varen fer un paper molt destacat.

El grup del cor parroquial, poc després de la guerra civil. El cor estava dirigit per l'Antònia Marqués (a la imatge és la 4a de la fila de baix, començant per l'esquerra).

que cada una d'elles feien desinteressadament a Begur.

La Tatò, que no parava mai, aquests dies es multiplicava, al co-

Sotjant des des Castell

Aquests dies de Nadal que aniré a l'església enyoraré l'harmonia gairebé perfecta dels cants que ella dirigia i la seva veu discreta i inconfusible que els embellia. Antònia, gràcies per la teva feina feta que trobarem a faltar.

En Carles, aquell amic meu de tota la vida, d'entremaliadures escolars, d'aventures juvenils i de companyia de sempre, ens va deixar fa un parell d'anys. Ell també va fer feina ben feta per a Begur sense donar-hi cap importància. Moltes vegades, al llarg de la vida, vaig sentir enveja d'en Carles, enveja sana, admirava el seu tarannà tranquil, home de poques complicacions en la seva manera de ser, la seva filosofia de tota la vida va ser simplificar-se les coses. Molt poc amic dels protagonismes, era un professional de la música, un veterà, un gat vell, carregat de paciència, no deia mai que no a res del que li demanaven en col·laboracions per a la cultura del poble. Tots els dies de festa tocava l'orgue a la missa, ell acompanyava al piano les cançons de totes les vetllades que es feien a Begur com els Pastorets de la Tató i d'altres, i quan s'acostaven festes ell no faltava mai als freqüents assajos. També era sol·licitat per als acompanyaments musicals dels casaments i altres festes, no tenia un no per a ningú, i

El matrimoni Ponsatí amb la família Carreras en un viatge a Eivissa.

tot i això no el vaig veure mai atabalat.

M'agrada de recordar-lo, podria escriure moltes pàgines de les nostres vivències compartides. Els últims anys de la seva vida, a l'estiu cada dia cap al tard, se n'anava a seure una estona a es pedrís llarg, quan jo sortia de la botiga per anar cap a casa m'aturava una mica a seure al seu costat. A es pedrís

vàrem fer les últimes xerrades de la nostra vida plena de records i estimació Carles, Antònia i Tató. Aquestes festes, i sempre, estareu en el nostre record.

Bon Nadal de 1997

J. C. RIERA

Cultura

Els fons dels Pomells de Joventut

La bandera dels Pomells de Joventut de Begur i una part dels fons documentals del moviment es troben actualment en possessió del museu de la Fundació Folch i Torres, emplaçat a la població barcelonina de Palau de Plegamans. Amb tot, i considerant que l'Arxiu Municipal de Begur és una institució que té com a objectiu prioritari i essencial reunir, conservar i difondre el patrimoni històric del municipi de Begur en qualsevol dels suports que es presenti i que ha desenvolupat en els darrers anys actives campanyes de sensibilització per tal que els ciutadans es comprometessin en la salvaguarda i

conservació dels fons privats, amb uns resultats certament excel·lents, l'Ajuntament de Begur ha endegat els tràmits amb la Fundació Folch i Torres per tal de recuperar aquesta part del patrimoni històric de Begur, ja que considera molt important que la memòria històrica dels Pomells de Joventut es conservi en el mateix municipi.

Nadal

Sento el fred de la nit
i la simbomba fosca
Així el grup d'homes joves que ara passa cantant.
Sento el carro dels apís
que l'empedrat recolza
i els altres qui l'avencen tots d'adreça al mercat

Els de casa a la cuina
prop del braser que crema
amb el gas tot encès han enllestit el gall
Ara esguardo la lluna que m'apar lluna plena
i ells recullen les plomes
i ja enyoren demà

Demà posats a taula oblidarem els pobres
—i tan pobres com som—
Jesús ja serà nat
Ens mirarà un moment a l'hora de les postres
i després de mirar-nos arrencarà a plorar

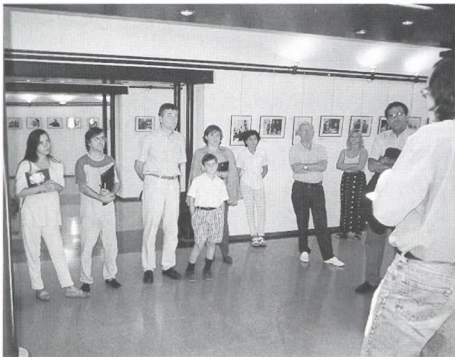
JOAN SALVAT-PAPASSEIT

**Bones festes de Nadal
Ajuntament de Begur**

Activitats

Exposició "Pla en primer pla"

Acte d'inauguració de l'exposició.

Sota el títol "Pla en primer pla" es va inaugurar el passat 4 d'octubre una exposició fotogràfica sobre la vida de l'escriptor empordanès. Es tracta d'una exposició itinerant promoguda pel Col·legi de Periodistes amb motiu del centenari del naixement de Josep Pla. La inauguració va tenir lloc a la sala d'exposicions municipal i va gaudir de la presència d'Enric Matarrodona, president del Col·legi de Periodistes de Girona.

L'exposició consta d'abundant material gràfic poc conegut i que prové de diverses fonts, tant particulars com ins-

titucionals. Algunes de les fotografies són d'autor desconegut i d'altres fins i tot se'n desconeix el lloc on van ser realitzades. La presència de Pla amb polítics, escriptors o amics personals, així com el paisatge empordanès, formen gran part d'aquest material. Una de les fotografies està feta precisament a Begur i mostra Josep Pla amb el també escriptor Josep Maria Espinàs.

"Pla en primer pla" viatjarà per diferents pobles i ciutats de Catalunya i arribarà també fins a València.

Biografia sobre Josep Pella i Forgas

Pels voltants de Nadal apareixerà el llibre *Josep Pella i Forgas i el catalanisme*. Es tracta d'una biografia sobre Pella i Forgas, obra de l'arxiver municipal Lluís Costa i editada per la prestigiosa i tradicional editorial de Barcelona Rafael Dalmau dins la col·lecció Episodis de la Història. Josep Pella i Forgas (1852-1918) és la figura beguerenca amb més projecció del país. Conegut per les seves activitats polítiques destacà per haver estat un acèrrim defensor dels principis del regionalisme burgès, participà en la comissió que lliurà el Memorial de Greuges al rei el 10 de març de 1885, i ocupà diversos càrrecs polítics: diputat per Girona l'any

1901 i regidor de l'Ajuntament de Barcelona quatre anys més tard. Jurista de professió, va recollir el seu pensament en diverses obres. Nascut a Begur traslladà la seva residència a Barcelona, tot i que constantment, sobretot als estius, viatjava a Begur, a la seva casa pairal del Padró, on escrigué gran part de la seva *Historia del Ampurdán*.

A pesar de la incidència social i política de Pella, del seu actiu compromís amb la societat de l'època i la seva dilatada bibliografia, la historiografia catalana l'ha bandejat, condemnant-lo a un excésiu ostracisme i oblit. Amb aquesta biografia l'arxiver de Begur ha pretès reparar, de manera modesta, la injustifi-

Josep Pella i Forgas.

cada desatenció que ha patit Josep Pella, i contribuir, en la mesura possible, a situar el personatge en el context de la història del país.

Oportunament s'anunciarà la data de presentació del llibre a Begur.

16 **L'art i la cultura
a l'abast: ompliu
la butlleta!**

Al llarg de l'any, i des del Centre Cultural Escoles Velles, s'organitzen diversos actes culturals: una notable gamma d'exposicions, que recullen des d'una rica varietat artística a diferents mostres de la cultura de Begur (fotografia, documents, personatges...); així mateix s'ofereixen conferències, presentacions de llibres, etc. L'Ajuntament procura tenir informada a la població a través de cartells i d'altres vehicles de comunicació. No obstant això, i per tal de personalitzar i garantir la recepció de tota aquesta informació cultural, proposem a les persones interessades a rebre informació puntual a domicili de les activitats culturals, que omplin la butlleta que inserim en el número d'Es Pedris que teniu a les mans i que la retornin —per correu o personalment— a l'Ajuntament, a la Biblioteca o a l'Arxiu. Ens plau comunicar a tothom que estem treballant en la programació de la temporada 1998. Insistim, necessitem saber les dades de la gent interessada a rebre informació i participar en les activitats culturals i artístiques que s'organitzen en el municipi de Begur. Ompliu la butlleta i retorneu-la!